

СПЕЦИАЛНОСТ СОЦИОЛОГИЯ

Докторска програма по СОЦИОЛОГИЯ

Образователно-научна степен: ДОКТОР

Професионална квалификация: ИЗСЛЕДОВАТЕЛ

Продължителност на обучението: 3/4 години

Форма на обучение: редовна, самостоятелна, задочна

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМАТА

Развитието на световните процеси в социален план и динамичните промени, които протичат във всички области на живота, поставят необходимостта от специалисти, които имат необходимите компетентности да осмислят и анализират обществото в неговата цялост, особености и специфики, както и да прогнозират социалните тенденции, да ги операционализират и да показват тяхното приложение в жизнените ситуации и среда. Докторската програма по специалност „Социология“ отговаря на потребността от висококвалифицирани кадри, като подготвя специалисти, които да развиват и усъвършенстват научната, културната, образователната система, внасяйки висока степен на професионализъм и творчество в своята работа и ангажирано отношение към действителността.

Учебната документация на специалността е съобразена с принципите на модерното университетско образование, ориентирана е към ефективно приложение на социалното познание, фокусирана е върху налагането на стабилност и преуспяване в обществен и личностен план.

При подготовката на докторантите катедра Социология се стреми да създава възможност за:

- прилагане на съвременни методи на обучение
- изграждане на умения за научно-изследователска работа
- пълноценно научно общуване с докторантите
- формиране на умения за работа в екип
- придържане към ценностите в науката
- разработване на проекти и участие в социологически изследвания
- включване в научни форуми
- приобщаване към катедрата и професионалната общност.

2. ЦЕЛИ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Обучението на докторантите от специалност “Социология” има за цел да подготви специалисти с необходимата квалификация за извършване на изследователска, аналитична, проучвателна, експертна, административна и други специализирани дейности, свързани с обществената структура и дейностите в нея.

3. ОБЩА КВАЛИФИКАЦИЯ И СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

В подготовката на докторантите по социология се поставя акцент върху дълбочината на познанията и умението критично да се използват знанията за осъществяване на професионални анализи, извършване на сравнения, даване на

експертни оценки и препоръки при вземането на важни решения за процесите в обществото и в различните институции. Специално внимание се отделя на формирането на докторантите като учени с висока езикова и комуникационна култура. Това е необходимо с оглед на спецификите на региона, в който се намира ЮЗУ „Неофит Рилски” и с процесите на глобализация и задълбочаване на интеграцията на България като член на Европейския съюз.

4. УСВОЕНИ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНАТА КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА

4.1 Знания (теоретически и/или фактологически)

- Придобилият докторска степен по социология притежава достатъчно и задълбочени теоретични знания в ключови области на социологията;
- Има необходимите фактологични знания в областта на: история на социологията, същността на социологията като дисциплина, различните равнища на социологическо познание;
- Владее понятийния апарат и социологическия инструментариум;
- Има познания по методологичните подходи за анализ.

4.2. Умения (познавателни и/или практически)

- Прилага задълбочено и комплексно придобитите знания в своята професионална дейност;
- Синтезира и оценява необходимата информация от различни източници;
- Планира, подготвя и провежда социологически изследвания;
- Обработва емпирична информация;
- Умее да анализира общественото мнение, нагласи и поведение на социалните групи и индивиди;
- Може да работи с различни общности, да контактува с представители на институции на различни равнища.

4.3. Самостоятелност и отговорност

- Ориентира се и реагира своевременно в проблемни обществени ситуации;
- Може компетентно да ги анализира и да предлага решения и реални прогнози;
- Има експертна позиция за тенденциите в българската и глобалните реалности;
- Дава комплексни оценки и препоръки при вземането на важни решения за развитието на обществото и социалните процеси в международен, национален и регионален контекст.

4.4. Компетентност за учене

- Умее да прилага своите знания и умения за решаване на конкретни задачи в национална, регионална и международна среда;
- Има формирана нагласа за продължаващо учене през целия живот;
- Има мобилност и получаване на умения в нови и нестандартни ситуации;
- Има конкурентоспособност на пазара на труда в страната и в чужбина.
- Владее чужди езици, обменя информация;

4.5. Комуникативни и социални компетентности

- Може да поема отговорност в професионалната си дейност и да проявява самостоятелно мислене;
- Притежава социални и комуникативни компетентности – умее да работи в екип;

- Формулира проблеми и предлага решения;
- Излага разбираемо възгледите си, проявява разбиране и солидарност спрямо другите участници в процеса.

4.6. Професионални компетентности

- Може да разработи теоретичния модел, методология и инструментариум на социологически изследвания;
- Организира и реализира теренни проучвания по различни теми, свързани с обществената действителност;
- Познава и прилага програми за обработка на емпирична информация;
- Анализира получените от изследванията данни;
- Дава експертни оценки за състоянието на различни процеси, явления, общности и институции.

5. СФЕРИ НА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ

Образователно-квалификационната степен “Доктор” по Социология дава възможност за:

- успешна реализация в престижни области на обществения живот като наука, образование, комуникации, социално управление, бизнес, публична администрация, маркетинг;
- реализация както в държавни, така и в частни институции и организации, и в неправителствения сектор.

СТРУКТУРА НА УЧЕБНИЯ ПЛАН

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ	Форма на подготовка и реализация			Форма на признаване
		КРЕДИТИ	ХОРАРИУМ	лекции, семинари, лабораторни упражнения, самостоятелна подготовка, консултации, участие, друго	изпит, текуща оценка, събеседване, сертификат, отчет, протокол, заверка, друго
I. ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ					
1.	Обща социология	4.0	120	30 л. / 15 сем. (45 аз / 75 сп)	изпит
2.	Изследователски методи	4.0	120	30 л. / 15 сем. (45 аз / 75 сп)	изпит
3.	Подготовка и управление на проекти	3.0	90	30 л / 60 сп	изпит
4.	Английски език	4.0	120	15 л. / 15 упр. (30 аз / 60 сп)	изпит
5.	Избираема дисциплина от първа група	3.0	90	15л. / 15 сем. (30 аз / 60 сп)	изпит
6.	Избираема дисциплина от втора група	3.0	90	15 л / 15 сем. (30 аз / 60 сп)	изпит
ОБЩО :		21.0	630		
II. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ					
1.	Разработване на проект за дисертация	10.0	300	консултации/ самостоятелна	събеседване

				подготовка	
2.	Проучване и реферирание на литература по темата на дисертацията	10.0	300	самостоятелна подготовка	събеседване
3.	Представяне на методология и инструментариум за изследвания	10.0	300	консултации/ самостоятелна подготовка	събеседване
4.	Публикуване на статии (реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или нерепубликвани издания с научно рецензиране)	15.0	450	самостоятелна подготовка/ консултации	публикация
5.	Участие в научни форуми (конференции, кръгли маси, семинари, симпозиуми, уебинари)	10.0	300	участие	сертификат/ програма
6.	Участие в изследователски проект	20.0	600	участие	сертификат
7.	Провеждане на теренно изследване (реализирано въз основа на съвременни социологически теории и методи за анализ)	15.0	450	самостоятелна подготовка	отчет
8.	Писане на дисертационния труд	29.0	870	консултации/ самостоятелна подготовка	обсъждане
	ОБЩО :	119.0	3570		
III. ПЕДАГОГИЧЕСКА ДЕЙНОСТ					
1.	Консултации на студенти	5.0	150	консултации	отчет
2.	Проверка на писмени работи	5.0	150	самостоятелна подготовка	отчет
3.	Рецензии на дипломни работи	5.0	150	самостоятелна подготовка	протокол
4.	Участие в семинарни занятия и подпомагане работата на асистента	5.0	150	самостоятелна подготовка	събеседване
	ОБЩО :	20.0	600		
IV. ДРУГИ					
1.	Участие в катедрени заседания	5.0	150	участие	протокол
2.	Участие в работни групи и комисии за изготвяне на документация, която подпомага учебната и административната дейност (в това число за одит, акредитация, следакредитационен контрол и др.)	10.0	300	участие	протокол
3.	Участие в организирането и провеждането на научни форуми	5.0	150	участие	сертификат
	ОБЩО :	20.0	600		
	ОБЩО (за цялата продължителност на обучението):	180	5400		
ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ					
Избираема дисциплина от първа група					
1.	Социология на социалното управление	3.0	90	15л. / 15 сем. (30 аз / 60 сп)	изпит
2.	Социология на медиите и обществените комуникации	3.0	90	15л. / 15 сем. (30 аз / 60 сп)	изпит
Избираема дисциплина от втора група					
1.	Социология на науката и образованието	3.0	90	15л. / 15 сем. (30 аз / 60 сп)	изпит
2.	Социология на религията	3.0	90	15л. / 15 сем. (30 аз / 60 сп)	изпит

АНОТАЦИИ НА УЧЕБНИТЕ ДИСЦИПЛИНИ

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

ОБЩА СОЦИОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2 л + 1 су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен и устен

Методическо ръководство:

Катедра «Социология»

Философски факултет

Лектор: доц.д-р Жеко Къосев, катедра «Социология»

E-mail: jekok@swu.bg

Анотация::

Основната цел на курса “Обща социология” е да бъдат въведени докторантите в съдържателните и смислови пространства на социологическата наука, като последователно усвояват вплетените в лекционния материал основни социологически категории, принципи и начин на социологическо изследване, анализ и интерпретация.

В рамките на курса се проследява “ставането” на отделните социални жизненни светове, формирането на социологическите теории в процеса на конституиране на социологията като наука. В систематична форма е представено зараждането и развитието на социологическата мисъл и идеи. Важна проблемна област представлява експлицирането на фундаментални принципи, основни системи на социологическо мислене, социологически проблемни кръгове. Реконструкцията на констелацията от социални светове, които съставляват предмета на дисциплината се превръща в своеобразна „покана“ към докторантите да се занимават със социология. В процеса на обучението докторантите се запознават с максимален обем литература - класическа и модерна

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът по Обща социология има за задача въвеждане в теоретичната и емпиричната социология, като за целта лекционните и семинарните занятия се разделят в два основни модула: 1) теоретичен и 2) емпиричен.

Технология на обучението и оценяване:

Програмата предвижда подготовка на докторанта по всички посочени теми в рамките на 45 часа лекции и семинарни упражнения. Разработва се самостоятелна работа и се провежда изпит по темите в конспекта.

ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ МЕТОДИ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2 л + 1 су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен и устен

Методическо ръководство:

Катедра «Социология»

Философски факултет

Лектори: проф.дсн Добринка Пейчева, катедра «Социология»

E-mail: peichevad@swu.bg

Анотация:

Основната цел на курса “Изследователски методи“е да запознае докторантите с цялостния изследователски процес, структурните особености и специфичните изисквания в процеса на създаване и използване на инструментариума за ЕСИ. Подробно се проследява начинът на организация на работата, съдържателните изисквания и изследователските проблеми във всеки един от етапите на ЕСИ. Анализират се познавателните възможности на различните изследователски методи, границите на приложение на емпиричното познание и валидността на ЕСИ, както и възможните грешки и злоупотреби с емпирична социологическа информация.

Съдържание на учебната дисциплина:

Докторантите придобиват практически умения за осъществяване на ЕСИ. Проиграва се цялостният цикъл на неговото реализиране, като докторантите осъществяват свои индивидуални разработки на програма на ЕСИ, теоретичен модел, хипотези, въпросник, проект за обработка на данни. Докторантите се приучават самостоятелно да анализират данни от едномерни и двумерни разпределения, както и да боравят с основните статистически коефициенти. В края на курса докторантите защитават самостоятелно разработен проект за ЕСИ и разчитат едномерни и двумерни социологически разпределения.

Технология на обучението и оценяване:

Програмата предвижда подготовка на докторанта по всички посочени теми в рамките на 45 часа лекции и семинарни упражнения. Разработва се самостоятелна работа и се провежда изпит по темите в конспекта.

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

СОЦИОЛОГИЯ НА СОЦИАЛНОТО УПРАВЛЕНИЕ

ECTS кредити: 3**Седмичен хорариум:** 1 л + 1 су**Форма за проверка на знанията:** текуща оценка**Вид на изпита:** писмен и устен**Методическо ръководство:****Катедра «Социология»**

Философски факултет

Лектори: доц. д-р Жеко Кьосев, катедра «Социология»E-mail: jekok@swu.bg**Анотация:**

Основаната цел на курса „Социология на социалното управление“ предназначена за докторанти е да бъдат запознати с ключови и значими теории и доктрини в областта на управлението от древността до наши дни, да придобият знания и умения за социологически анализ на функционирането и формирането на властта, за провеждането на различни видове политики, както в глобализиращия се свят, така и в България, да придобият знания и умения за изследователски анализ на политическите доктрини и процеси, протичащи в България и структурата на управлението и властта в страната, за видовете власт и форми на управление.

Съдържание на учебната дисциплина:

В рамките на курса докторантите научават теоретичния и понятийния апарат за видовете управление и тяхното функциониране в съвременния свят. Специален акцент в курса представлява формирането на умения за социологически анализ на процесите

на артикулиране и взимане на властови решения; както и рефлексията на актуалните проблеми на управление и действия на властта в съвременния свят.

Технология на обучението и оценяване:

Програмата предвижда подготовка на докторанта по всички посочени теми в рамките на 30 часа лекции и упражнения. Разработва се самостоятелна работа и се провежда изпит по темите в конспекта.

СОЦИОЛОГИЯ НА НАУКАТА И ОБРАЗОВАНИЕТО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 1 л + 1 су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и тест **Вид на изпита:** писмен и устен

Методическо ръководство:

Катедра «Социология»

Философски факултет

Лектор: проф. дн Валентина Миленкова, катедра «Социология»

E-mail: vmilenkova@swu.bg

Анотация:

Основната цел на курса “Социология на науката и образованието” е да запознае докторантите с основните социални проблеми, свързани с науката, образованието, образователните и научните структури и тяхното място в социално-икономическото развитие.

Съдържанието на курса има теоретико-приложен характер и е с подчертана практическа насоченост, като са обособени няколко тематични центъра. Разглеждат се ключови понятия, теории и възгледи в областта на социология на образованието и науката. Докторантите се запознават с историческото развитие на институциите на знанието и по-специално на университета и научните институти – като форма на научен и познавателен живот.

Съдържание на учебната дисциплина:

Обучението включва представяне на съвременните тенденции в развитието на науката и научното познание. Специално внимание се отделя на развитието на “общо европейско университетско пространство”, както и на свързаните с него процеси, ценности и елементи, които го изграждат. Важно място в курса заемат процесите на “диверсификация” и “иновации” във висшето образование и науката; развитието на принципите и практиките на “ученето през целия живот” като важна стратегия на ЕС и централен принцип на неговото бъдеще. В курса се представят образователни и научни политики в национален и европейски контекст. Специално място се отделя на научната общност и научната мобилност. Разглеждат се различни емпирични индикатори и изследвания в областта на науката и образованието. В курса е предвидено операционализирането на различни понятия от областта на науката и образованието.

Технология на обучението и оценяване:

Програмата предвижда подготовка на докторанта по всички посочени теми в рамките на 30 часа лекции и упражнения. Разработва се самостоятелна работа и се провежда изпит по темите в конспекта.

СОЦИОЛОГИЯ НА МЕДИИ И ОБЩЕСТВЕНИ КОМУНИКАЦИИ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 1л + 1су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен и устен

Методическо ръководство:

Катедра «Социология»

Философски факултет

Лектор: проф.дсн Добринка Пейчева, катедра «Социология»

E-mail: peichevad@swu.bg

Анотация:

Целта на дисциплината „Социология на медиите и комуникациите“, предназначена за докторанти от професионално направление „Социология, антропология и науки за културата“, е да запознае докторантите със значението и ролята комуникациите и медиите за социално-комуникативната дейност на хората, групите и обществата, с медийната грамотност като ключова компетентност в дигиталната ера, със социализиращите и образователни ресурси на медиите и комуникациите, както и с ролята им в развитието на сферите и институциите в социума.

Учебното съдържание акцентира върху теоретичните и приложни измерения на влиянията на медиите и комуникациите върху трансформациите на отделните индивиди, групи, общности и социални процеси.

Съдържание на учебната дисциплина:

Обучението включва изучаване на ролята на комуникациите и на медиите във формиране на общественото мнение в различните контексти и темпорални отрязъци. Разкрива класическите и разнообразието от съвременни модели и похвати на въздействие на масовите комуникации и на техните ефекти, както и различните методи и техники за тяхното изследване.

Технология на обучението и оценяване:

Оценката на учебната дисциплина се формира в края на семестриалния курс на обучение като се отчита текущия контрол и резултатите от изпита.

СОЦИОЛОГИЯ НА РЕЛИГИЯТА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 1 л + 1 су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и тест **Вид на изпита:** писмен и устен

Методическо ръководство:

Катедра «Социология»

Философски факултет

Лектори: доц.д-р Марио Маринов, катедра «Социология»

E-mail: m_marinov@swu.bg

Анотация:

Основната цел на курса “Социология на религията” е да запознае докторантите с проблематиката за нетрадиционните духовни общности, основните им представители и разпространението им в България. Целта е да се развие у докторантите социологическа сетивност за отношенията между индивида и социалната група: как различните нетрадиционни религиозни общности като социални образувания с различни култури взаимодействат вътре в себе си, помежду си и с по-голямото общество. Също се цели да се “усети” отношението между емпирично наблюдение, анализ на данните и социологическа теория.

Съдържание на учебната дисциплина:

В хода на обучението докторантите формират “разбиране” на нетрадиционни религиозни общности и на тази основа прилагат същия начин на наблюдение, анализ и теоретизиране и за други аспекти на живота, както и да се обогатят с по-широко

разбиране на новите религиозни движения и ролята им в съвременното общество. В рамките на дисциплината се дават примери за основни представители на нетрадиционни религиозни общности, социалните им аспекти, проблеми на семейството в новите религиозни движения. Обръща се внимание на противоречията и конфликтите, свързани с нетрадиционни религиозни общности и на изследователските методи, специфични за изследването им. Специално се изучават социалните конструкции на реалността за новите религиозни движения и специфичното за гледната точка на социолога към тях.

Технология на обучението и оценяване:

Оценката на учебната дисциплина се формира в края на семестриалния курс на обучение като се оценяват курсовото задание във вид на самостоятелна работа и изпит по дисциплината.